

# NAŠ GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih  
nameščencev in upokojencev  
= za Slovenijo v Ljubljani. =**

**Cena posamezne šte. 2 K 50 vln.**

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina . . . . . K 100.—

Polletna naročnina . . . . . K 50.—

Četrtna naročnina . . . . . K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi  
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

— rst — (Ljubljana):

## Nabavljalna zadruga javnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani.

(Konec.)

Te dni pa so nas presenetili zagrebški tovariši po dveh odposlancih z novico, da je tega že štirinajst dni, kar v Zagrebu nabavljalna zadruga — že imajo, kakor jo imajo tudi že v štirih drugih krajih Hrvatske. Prav isti dan se je oglašil, ne vedoč za Zagrebčane, pri nas tudi tovariš iz Sarajeva z isto novico: tudi v Sarajevu jo že imajo. Pa v Beogradu tudi!

Iz Zagreba so bili poslali dr. Boska v Beograd, da se poduči, kako stvari stoje. Mimogrede bodi potoženo, da so v Zagrebu izvrševanja uradne službe oproščeni štirje javni nameščenci, da se morejo posvetiti povsem in samo delu v organizaciji in zadrugi javnih nameščencev, dočim je v Ljubljani očitno še toliko nepopisanega aktivnega papirja, da doslej ni bilo mogoče take oprostitve izposlovati niti enemu.

V Beogradu je na merodajnem mestu dr. Bosek izvedel, da vlada od započete akcije ne odstopi, da pa smatra svojo nalogo za končano; izdala je uredbo, dovolila izredne ugodnosti, nabrala dokaj denarja, zaenkrat zadostno podlago za uspevanje podjetja; sama se pa v stvar ne bode več vtikala, marveč jo prepušča javnim nameščencem samim.

S tem so odpadli oni tehtni pomisleki, ki jih je ob sedanjih splošni nezaupnosti in zastrašenosti imel marsikdo, da bi hotel vlada še nadalje akcijo obdržati v svojih rokah, a bi pri tem ne bila srečnih rok, mogoče celo v nasprotju z resničnimi potrebami zadrugnikov. Vzeti je torej javnim nameščencem samim stvar v roke in jo voditi po njih potrebah in njih koristih. To pa je po uredbi le mogoče, ako se ustanovijo nabavljalne zadruge po tej uredbi, a te zadruge ustanovijo Zvezo, kakor je v uredbi zamišljena. Zvezi pripade nabrana glavnica in nadaljno samostojno vodstvo vse zadeve. Stvar Zveze, t. j. v njej včlanjenih zadrug je potem, omiliti vse ono, kar se občuti sedaj kot trdoto. Odposlanci z juga so menili, da se bode dalo s poštenim, smotrenim delom doseči najbrže že v prvem letu poslovanja, da javnim nameščencem ne bode treba še štiri leta odtegovati desetine enomesečne draginske doklade, kar je sedaj tako občutno breme.

Seveda so tudi naši gostje poudarjali, da se tak uspeh da doseči le, ako sodelujejo kot odjemalci vsi javni nameščenci v

zadrugah, kjer se ustanovijo. Za pošteno, čisto in smotreno vodstvo moramo poskrbeti vsi, a to je mogoče le z intenzivnim sodelovanjem posameznih zadrug v Zvezi. Posamezne zadruge si bodo znale ohraniti tudi v dobavljanju blaga tisto samostojnost, ki je po posebnih gospodarskih razmerah v posameznih delih države za uspešno delo potrebna. Ker je po čl. 61. uredbe mogoče ustanoviti Zvezo že trem zadrugam, a hočejo imeti v Zvezi svoj glas takoj s prvega začetka, so ustanovili svojo nabavljarno zadrugo v Zagrebu in drugod.

Ker pa more po čl. 8. uredbe že 10 javnih nameščencev ustanoviti zadrugo, a v Zagrebu občnega zbora »Kooperativa« niso utegnili čakati, je v vsej naglici stopilo 10 članov vodstva stanovskih organizacij in njih gospodarske ustanove skupaj in tako je došlo do ustanovitve nabavljalne zadruge.

Odposlanci iz Zagreba in Sarajeva so bili mnenja, da kaže tudi Slovencem, ustanoviti zadruge po tej uredbi, da nabrani denar in druge ugodnosti ne odidejo po drugih deželah, a to najhitreje, da ne bodo ustanovili Zveze — drugi. Izjavili so pa, da oni ne utegnejo čakati, ne samo ker je nedostojno in nespametno vedno le javkati in vsega le od vlade pričakovati, marveč tudi, ker potrebujejo nujno povsod denarnih sredstev za svoje nadaljno obratovanje.

Dali so nam torej rok par dni, da se Nabavljalna zadruga v Ljubljani osnuje in registracija izvede ter jih nato obvestimo, da potem lahko neutegoma vse že obstoječe Nabavljalne zadruge istočasno odpošljejo svoje delegate v Beograd in ustanove ondi Zvezo, ki začne lahko nato takoj poslovati. Ako se jim Slovenci takoj ne pridružimo, pojde stvar svojo pot ne vzdržno naprej — brez nas...

Na ta ultimatum nismo mogli drugače, nego da smo se udali, ker je povsem pameten in moramo zanj svojim tovarišem biti hvaležni, in pa ker ni drugega izhoda. Tako je stopilo 1. sušca t. l. skupaj dvajset ljubljanskih javnih nameščencev in upokojencev, večinoma iz krogov vodstva Osrednje zveze in nje sedanje gospodarske zadruge, in sklenilo ustanoviti zadrugo po tej uredbi z vso naglico, da jih kdo drugi v škodo sedanjih gospodarskih zadrug ne prehititi. Hrvatje in Srbi nestrpno čakajo; zato se mora vršiti občni zbor takoj. Nadejati se je torej, da bo nabavljalna zadruga v Ljubljani v kratkem v življenje poslicana. Stvar najbližje bodočnosti pa je, potrebno poskrbeti, da se zadeva uredi povsem povoljno za sedanjo gospodarsko zadrugo.

Skrb za dobrobit te zadruge, skrb, da se obdrži nabrani denar tu v prid onim,

ki so prispevali, je bila razlog, da je ona dvajsetorica pripravila za ustanovitev nabavljalne zadruge vse, kar je mogla.

Toliko v vednost in primerno obravnavanje vsem nevpisanim, a uspešno t. j. zelo škodljivo delujočim Nabavljalnim zadrugam javnih nameščencev po raznih ljubljanskih oštarijah. To informacijo pa tudi drugim, dobrohotnim in resnim tovarišem, ki so bili stopili v stran, ozlovljeni nad kako nevednostjo, ki se jim je bila pripetila, katere pa ob najboljši volji in vsem trudu ni bilo preprečiti.

Slednjim, pa tudi prvim velja:

Vsako odtegovanje skupnemu delu škoduje, in sicer škoduje vsem, tudi onim, ki se nočejo odtegovati. Temu se ne izognete, tudi s tem ne, da se odtegujete!

Strnite se torej še enkrat v čvrsto vrsto, vedoč, da gre za nas vseh stvar!

Pripravljalni odbor za nabavljarno zadrugo je pripravil vse potrebno za ustanovitev take zadruge v Ljubljani in sklicuje

## ustanovni občni zbor

na soboto, 19. t. m. ob 6. zvečer  
v posvetovalnici mest. magistrata.

Dnevni red:

- poročilo pripravljalnega odbora,
- ustanovitev nabavljalne zadruge,
- čitanje in razlaganje ter odobrenje pravil,
- volitev načelstva in nadzorstva,
- slučajnosti.

Pripravljalni odbor.

ANTON ČESNIK (Ljubljana):

## Še enkrat: Spopolnjevanje uradniških mest v finančni stroki.

V zadnji številki »Našega Glasa« zahteva tovariš — Č., naj bi se pri spopolnjevanju mest pisarniških uradnikov v finančni stroki upoštevali poduradniki finančne kontrole vsaj sorazmerno s certifikatisti. Tega stališča nikakor ne morem odobravati, ker smatram vsak kompromis v tem vprašanju kot kvaren za naš stan. Člen 66. Uredbe o organizaciji finančne kontrole določa vendar izrečno, da imajo poduradniki finančne kontrole pri spopolnjevanju pisarniških mest v finančni stroki prednost; zakaj naj bi se torej

finančna kontrola zadovoljila že s sorazmernim upoštevanjem? G. tovariš — Č., nikar tam moledovati, kjer imamo polno pravico, da zahtevamo! Sedaj gre za princip, zato ne smemo poznati kompromisov v tem vprašanju. Odloči naj se, ali je člen 66. res le tolažba, kakor so bili številni »kann« v pravilniku za avstrijsko finančno stražo, ali ne.

Za priznanje prednosti pri oddaji pisarniških mest v finančni stroki so se borile naše organizacije od svojega početka sem. Upravičenost zahteve se je priznala že v bivši Avstriji in obljubljena je bila zadovoljiva rešitev tega vprašanja, toda kakor mnogo drugega, je tudi to preprečila svetovna vojna in finančna kontrola je dosegla šele sedaj to, kar ji je po vseh božjih in človeških postavah šlo že davno.

Certifikatisti in njih prijatelji se sklicujejo na to, da imajo v zakonu zajamčene pravice na mesta pisarniških uradnikov tako v finančni kakor v drugih strokah in da ta zakon še velja. Gospodje, le počasi! Vsi vemo, da se more vsak zakon spremeniti ali celo ukiniti s poznejšim zakonom ali pa naredbo, ki ima moč zakona. Certificatisti so res imeli doslej v zakonu zajamčene pravice na vsa pisarniška mesta v finančni stroki, toda te pravice so jim bile z Uredbo o organizaciji finančne kontrole omejene na ta način, da imajo pri zasedanju teh mest odslej prednost poduradniki finančne kontrole, ako dokažejo, da imajo kvalifikacijo, ki se zahteva za ta mesta.

Uredba res ne določa izrečno: pravice certifikatistov na mesta pisarniških uradnikov se na korist finančni kontroli omejijo v toliko in toliko, a to ne pomeni nič, ker je vendar dovelj, če postavodajalec določi, da imajo pri zasedanju teh mest prednost poduradniki finančne kontrole. Če priznam komu gotove pravice, omejim že s tem v isti meri pravice drugih. Ali ne? Kako naj si sicer prednost enega pred drugim predstavljamo? Kako naj uživa finančna kontrola prednost pri zasedanju mest kancistov v finančni stroki, če obvelja še nadalje določba, da so ta mesta pridržana za certifikatiste?

Mogoč je le še ugovor, da Uredba o organizaciji finančne kontrole ni zakon. Do te trditve se sicer ne bo kmalu kdo povzpел, a mogoča je vendarle, zato naj omenim glede tega le sledeče: Ako nima naša Uredba moči zakona, potem je nima tudi n. pr. finančni zakon za tekoče upravno leto, s katerim je ukinjena in spremenjena cela vrsta zakonskih določb. Kdor bi odrekal naši Uredbi zakonsko moč, odreči bi jo moral tudi finančnemu zakonu itd.

Tovariša — Č. skrbi končno še vprašanje kvalifikacije. Ta skrb se mi zdi popolnoma odveč, ker imamo vendar v finančni kontroli dovelj tovarišev, ki so bili ali so še zaposleni pri finančnih oblastih in to ne le v manipulacijski, temveč tudi v konceptni službi. Ali se bo mogla tem tovarišem odrekati kvalifikacija za mesto pisarniškega kancista? Tovariš — Č. je bil svoječasno — če se ne motim — več let zaposlen pri finančnem inšpektoratu, zato bo pač z lahkoto dokazal svojo usposobljenost tudi brez šestmesečne prakse.

Zastopnik našega društva je dobil pri delegaciji zagotovilo, da se bodo prošnje tovarišev, ki službujejo ali so vsaj službovali pri finančnih oblastih, blagohotno upoštevale. Vesti o slabih izgledeh na uspeh vloženih prošnjah vsled dozdevnega odklonilnega stališča ljubljanske delegacije torej niso točne. Sicer pa odločitev

ne bo padla v Ljubljani, temveč pri finančnem ministru v Beogradu. Tovariši, ki so vložili prošnje, so lahko prepričani, da organizacija v tej zadevi ne bo držala križem rok, temveč da bo njih prošnje krepko podpirala.

F. A.:

## Misli o šolstvu.

Šolsko vprašanje je med najbolj važnimi. Šolska bremena v Jugoslaviji so ogromna, praktični rezultati pa niso veliki. Starši dandanes ne morejo pošiljati dijakov študirat, občine in država pa tudi ne morejo razpisovati štipendij in dajati podpore zato, ker je »fant talentiran«. Za take fraze smo dandanes preveč praktični.

Zato bi nasvetoval tako: Normalno šolstvo je, vsaj v Sloveniji, dobro razvito, in pouk traja 8 let. Mesto da učenci poslušajo 8 let povsod eno in isto, naj se uče prve štiri leta čitanja, pisanja, računstva in ev. verouka, pozneje pa tiste stroke, ki so v dotičnem kraju vpeljane. Na kmetih kmetijstvo, v rudnikih rudarstvo, ob morju ribištvo in pomorstvo, v gozdnatih krajih gozdarstvo in lesno trgovino, vrhu tega domačo obrt ondi, kjer je upeljana.

Učenci zamude prav veliko časa za razne predmete, suhoparno računstvo, zemljepisje, zgodovino, okorno prirodoslovje itd. Taki predmeti naj se poučujejo po uzoru poljudno-znanstvenih knjig. Poučujte otroke, kako in kaj delajo rudar, plavžar, kako nastane stroj, kaj delajo po tovarnah, kako rabimo ladje, koliko milijonov živi od ribištva, sploh: uči naj se jih praktičnega življenja, a ne iz knjig »Končnik-Fon«, iz berila, v katerem so realci čitali (in najbrž še čitajo) razne čenče o »Münchhausenu, o Trojanskem konju in podobne otročarije!

Pouk ne sme biti suhoparen, jezikovni pouk po moderni metodi, da se ne bodo učili latinščine 8 let, pa je niti za silo uporabljati ne znajo. Tako znanje imenujejo nekateri »učenost«?

Kako bi poslušali otroci in dijaki, ako bi se jim poljudno in nazorno razlagalo razvoj železarske industrije, organizacija trgovstva, razvoj in življenje tovarništva! Tudi nekaj o dobrem gospodarstvu in prometnih razmerah, državljskem zakoniku bi ne škodilo. Dečki 15. let bi imeli več upogleda v življenje in bi bili bolj samostojni, kot so dandanes 30. letni možje, ki znajo nekaj latinskih fraz, nesanih paragrafov, zgodovinskih števil, nekaj tistih kemičnih igralec o  $H_2O$  in podobne otročarije.

Ker ti predmeti spadajo v gimnazijo, si usojam pripomniti, da nam je potreben le en srednješolski zavod: za praktično življenje je realka isti nič kakor gimnazija, iz raznih kmetijskih, meščanskih in podobnih šol pa se rekrutirajo popolnoma drugi poklici od onih, katerim je šola namenjena.

Mesto risanja — fotografija, mesto fizike raje praktičen eksperiment ali pa koristne, življenju potrebne vednosti, kakoršne podajajo tehnologija, razne obrtno-receptne knjige in poljudno-znanstveni listi. Poleg telovadbe jih učite plesa, lepega vedenja, dostojnosti v družbi, delajte popoldanske izprehode, omislite dijakom praktično orodje po vzorcu eksperimentalnih skrinjic za kemijo, fiziko, prirodoslovje itd., kar jim bo več koristilo od starih metod v starih knjigah.

Konec šolskih križev in nadlog bi moral biti brezpogojno dvajseto leto; današnje šolstvo nam ne vzgaja praktičnih, delo poznavačih ljudi, temveč svetobolne sanjače, »popravljalce« človeške

družbe, ko niti sebi ne znajo služiti kruha, fantaste, ljudske demagoge in v najboljšem slučaju neizmerne »učenosti« nagačene ljudi, praktično pa tako nevedne in nerodne, se da jim smejeta pisarniški sluga in kmet na cesti. Vsa učenost je le namišljena, znači v pravem pomenu »zlate« pene, ker je draga pa ni nič vredna.

Svojčas sem videl francosko slovnico za realce z raznimi »nomina«; kako naj se revež uči francosko, ko ne ve, kaj je adverbium, substantiv, praeposition in kar je še podobne »učenosti«! Matematične knjige bi morale biti z vprašanji in odgovori, ne pa z dvojke lovečimi nalogami. Marsikateri dijak bi rad dovršil, gre h železnici, pošti, financii ali kam drugam, ker radi enega predmeta ne uspeva. Poznam dijaka latinca-odličnjaka, ki je imel zadostno v spričevalu, ker je bil vprašan (in seveda nepripravljen) koj prvo uro, potem pa zapuščen sedel cel semester. Posebno v Ljubljani so svojčas delali tako; ali imenujete tak pouk šolo?

Da smejo dijaki kaditi in hoditi po gostilnah, je zločin; da pa se jih lovi po opisanem vzorcu, je nesramnost. — Šola mora biti isto, kar je učenec v delavnici in nič drugega! Vem pa za slučaj, da je dijak imel dvojko v spričevalu, ko niti vprašan ni bil!

Visoke šole omenjam le toliko, da povem, da je najboljša izobraževališče mladim kandidatom — služba sama. V v resnici modernih državah dela akademik v rudniku, plavžu, tovarni, v gozdarnici ali pri raznih regulacijah in na železnici. Kar ondi vidi, si ložje zapomni, se praktično izvežba, svoje znanje izpopolnjuje pa iz knjig, ki so mu vedno na razpolago in ne le ob gotovih urah, dneh in mesecih, da ne govorim o raznih visokošolskih razvadah, ko so visoke šole po cele semestre ukinjene.

Dandanes, ko imamo stotisoče javnih uslužbencev, se mladina ne sme dolgo ukvarjati s teorijo; hitro mora do kruha, da na stara leta preje izpreže in si odpočije, sicer končno ni drugega kakor živina, ki toliko časa vleče, da obleži. Kakor je za zdravnika praksa na kliniki več vredna od vseh predavanj, tako je v drugih strokah. Res, mladenič v univerzitetnem mestu vidi nekaj sveta; vendar se je bati za njegovo bodočnost, ako je ta svet le po gostilnah in podobnih lokalih. Iz takih mladeničev postanejo temu primerni možje.

Uradnik-oče.

B. (Maribor):

## Izenačenje profesorskih plač.

V štev. 18. U. I. z dne 22. februarja 1921 je pod št. 53. izšla »naredba o izenačitvi plač srednješolskih nastavnikov v kraljevini« izven Srbije in Črne gore. Da izpopolnim sliko, ki jo je podal g. ravnatelj Vajda v tej zadevi, hočem dodati i jaz svoje misli.

Predvsem v formalnem oziru. V vsakem zakonu čitamo nekje pripombo, s katerim dnem stopa v veljavo. V tej odredbi je to izpuščeno, dasiravno se je ob vsaki priliki povdarjalo, da velja zakon o izenačenju plač srednješolskih profesorjev iz 1. januarja 1921. Zakaj manjka ta opomba v uradnem tekstu?

O prestalem poskusnem letu ni govora v srbskem zakonu, saj Srbi niso poznali te socialne krivice. Pač pa pozna poskusno leto, ki se šteje sicer v penzijo, ne pa v napredovanje. Bivša avstrijska pragmatika. Tako nastane vprašanje: bodo li juristi v višjem šolskem svetu šteli i poskusno leto v napredovanje ali ne. Možno je to, ker šteje srbski zakon v napredovanje izpitanim kandidatom ves

čas izza nastopa službe. Da pa se more poskusno leto smatrati kot službeno dobo, sledi že iz oficialnega rekla v spričalih o porabljenosti kandidatov, v programih, i. sl.: »hat den Dienst als Probekandidat angetreten, beendet« itd. To sledi iz dejstva, da so se poskusni kandidati med tem časom prav pridno uporabljali za brezplačno nadomeščanje odsotnih učnih moči, da so velikokrat cele mesece samostojno poučevali v razredih mesto svojih mentorjev, da ni bila kandidatura prav nikak zadržek za istočasno plačano suplenturo itd.

Da je torej mogoče po srbskem zakonu vračunati tudi to leto v vračunljivo službeno dobo, o tem ni dvoma. Treba je le dobre volje merodajnih činiteljev. Naša organizacija pa mora napeti vse sile, da se to doseže, kakor so dosegli isto sodniki s praktikantsko dobo.

JOŽEF ZAZULA (Prevalje):

## Država po svetovni vojni.

(Dalie.)

VIII.

Razdelitev okrajev je enaka delitvi dolin, podoben nonsens evropske uprave.

Lepi Rogatec je na bivšem Štajerskem trg z okrajnimi uradi; poleg Rogatca je Sotla, ki deli Hrvaško od Slovenije. Dobri Hrvatje gledajo že stoletja v Rogatec, nosijo tudi na pošto (10 minut od meje), hodijo v trgovino, plačujejo davke: k sodišču pa morajo v dve uri oddaljeni hrvaški okrajni urad. Dokler je tekla meja med Avstrijo in Ogersko, je bilo umevno; dandanes treba take okraje brezpogojno upravnim potom izenačiti, ker so v škodo ljudstvu in državi, a v posmeh naši upravi. In takih okrajev je cela vrsta: Ljutomer, Ormož, Radgona, Krško, Brežice, Metlika, Prezid, Senožeče, Ajdovščina, samo ob jezikovni meji Slovenije; po ostali Jugoslaviji jih je enako veliko.

Gospodarsko - geografski ozir so edino merodajni ob upoštevanju rentabilnosti stroškov za urade ali podobne državne naprave pri urejanju in upeljavanju uprave.

(Dalie prih.)

## Vestnik.

Hranilni in posojilni konsorcij. Dne 8. t. m. sta se šla v imenu konsorcija poklonit novemu deželnemu predsedniku, gospodu dr. Viljemu Baltiču predsednik konsorcija, poštni uradni ravnatelj Ivan Podgornik in konsorcijski tajnik, višji rač. svetnik Ivan Rostan. Pri tej priliki sta gospodu deželnemu predsedniku izročila spomenico o važnih kreditnih zadevah slovenskega uradništva. Bila sta najpristranejša sprejeta. Tekom daljšega razgovora je gospod deželni predsednik ponovno poudarjal svojo naklonjenost do uradniškega stanu, kateremu je pripadal sam in imel priliko videti in spoznati tudi njegov nepovoljni položaj. Slovensko uradništvo naj bo uverjeno, da ima v njem svojega najboljšega prijatelja, ki bo zanj storil vse, kar mu je na tako visokem mestu storiti mogoče. Odposlanca sta se vrnila z najboljšimi vtiski.

Razdolžitvena akcija. Hranilni in posojilni konsorcij je kakor znano začel velikopotezno akcijo za razdolžitve uradništva v Sloveniji. V ta namen mu je tukajšnje socijalno poverjenišvo otvorilo precejšnji kredit. Uspešno pa bo mogel konsorcij izvršiti ne baš lahko nalogo le, ako ga bodo podpirali posamezniki, organizacije in vsa javna oblastva. Pozivljamo vse javne nameščenice na mnogobrojni pristop! Zadošča dopisnica z natančnim naslovom in navedbo, koliko deležev

po 100 kron želi kdo podpisati. Najmanjše naplato na delež je 10 kron. Zahtevajte položnice! — Redke so med uradniki bele vrane, ki imajo kaj pod palcem. Ti naj pristopijo z večjimi vlogami in deleži. Tudi je še precej uradnikov, ki nimajo dolgov. Naj pristopijo kot člani vsak vsaj z enim deležem. Ogromna masa pa je opasno zadolžena. Že priprosti razum veleva, da bi morali unificirati vse svoje obveznosti pri lastni in notabene najcenejši kreditni instituciji. Čemu se izročati na milost in nemilost drugim, dražjim denarnim zavodom ali celo zasebnim oduhom? Iz valutarnih razlogov je zlasti priporočati onim, ki imajo svoje dolgove v avstrijski republiki, da jih priglase. Čitajte in širite »Naš Glas«, nositelja naše združne in organizatorske misli! Oglejte si še enkrat oklic v predidoci številki 10. z dne 10. III. 1921: »Razdolžitvena akcija!« L. R.

Krožek mag. uradnikov v Ljubljani je imel svoj XIII. redni občni zbor dne 4. marca. Zborovanje je otvoril društveni podpredsednik mag. svetnik Fr. Govekar. Po pozdravu je prešel takoj na dnevni red. Zapisnik lanskega občnega zbora se je brez ugovora sprejel. Iz tajniškega poročila je posneli, da se je odbor krožka intenzivno potezal za izboljšanje stanovskih razmer in gmotnega položaja mestnemu uradništvu, kar je deloma dosegel s povišanjem draginskih doklad in pa z delnim odpisom osebne dohodnine. Bavi se je tudi z aprivizacijo mestnega uradništva, ki mu je zaradi vedno naraščajoče dragine delala precej preglavice. Ustanovil je skupno z drugimi mag. organizacijami bolniško in pogrebno blagajno, ki je z novim letom že pričela delovati. Deželna vlada je to blagajno 12. jan. t. l. registrirala. Občinski svet je po pravilih odobril in sklenil plačevati za vsakega mag. uslužbenca, kakor tudi za njih družinske člane dve tretjini prispevka. Ta uspeh se mora z veseljem pozdraviti, posebno ker je ljubljanska občina zopet prva, ki je svojemu uslužbencu to ugodnost dovolila. Osnova se je poseben pragmatični odsek, ki je imel nalogo, predelati staro službeno pragmatiko in jo preurediti po osnutku državne na najdemokracijejši podlagi. — Meseca junija je obiskal Nj. kr. Vis. regent Aleksander tudi magistrat. Tega zgodovinskega obiska so se udeležili po večini vsi mag. uslužbeni. V zastopstvu mest. občine so bili z deputacijo pri regentu sprejeti tudi mag. referentje. — Tajniku dr. Vrančiču in komisarju dr. Letnarju je izrekel obč. zbor zahvalo in sicer prvemu za sestavo pravil za bolniško in pogrebno blagajno, drugemu pa za preureditev stare službene pragmatike. — Blagajniško poročilo se je na predlog pregledovalcev vzelo odobruje na znanje. Pri nato vršilih se volitvah je bil soglasno izvoljen predsednikom znova bivši večletni predsednik Govekar, v odbor pa naslednji: ing. Miklič, V. Cluha, Rode, R. Tavčar, Hojan in Mohorič. — Predsednik Govekar se je zahvalil za zaupanje, ki mu ga je izkazalo uradništvo vnovič ter obljubil, da se bo z vso vmeno zavzemal za izboljšanje gmotnega položaja in stanovskih koristi mestnega uradništva. Nato je zaključil občni zbor.

Vse kakor pri nas! — »Uradnik«, Glasilo »Društva zasebnega uradništva za Slovenijo v Ljubljani«, piše v 2. številki tega leta.

Piše in govori se, da svet umira bede in pomanjkanja. Za nas, ki imamo vedno na ustih besede, kako slabo se nam godi — pa to ne velja, kajti nam se godi preobro. Zvišanje plač, manj dela, več udobnosti, nič skrbi — zahtevamo, toda vse te zahteve so neutemeljene, krivične. Zakaj zvišanje plač? Zabave, kjer se trošijo stotaki obiskujete — za občni zbor Vaše organizacije pa nimate časa; gostilne, kjer se toči rujno vince posečate — organizaciji pa predbacivate, da je članarina previsoka, v kavarne hodite — za sestanke, kjer bi se pogovorili o stanovskih razmerah, pa nimate pojma. Povsod ste, samo tam, kjer bi morali biti kot zaveden in za boljši mi časi stremeč član, Vas ni. In potem jadikujete, da se Vam slabo godi? Na dnevnem redu so očitki: kaj imam od organizacije? Tovariši, kaj hočete imeti od organizacije, če se za njo ne brigate, če nočete žrtvovati niti enkrat na leto dveh ur organizaciji? Organizacija ni stroj, ki

dela, če spustite v njega paro, temveč ona je delavno članstvo, ki se bojuje za svoje pravice in izboljšanje položaja. Denar, ki ga vplačujete kot članarino, ne bo izboljšal slabega položaja in tudi ne izzval socialnih reform, temveč le resno, vztrajno delo bo rodilo uspehe, katere želimo. Očitki, da organizacija ne dela, so očitki človeka, ki ne pojmuje, kaj je organizacija in žal, da je ravno med uradništvom pojem — organizacija nepoznan. Če pa organizacija ne dela tako, kot bi bilo to po volji delavnim članom, po so temu dejstvu krivi sami. Nezavedno članstvo je cokla organizaciji. Ako pa članstvo vsled svoje brezbrčnosti in malomarnosti prepušča delovanje organizacije povsem odboru skupin, ki pa vsled mlačnosti članstva tudi nimajo veselja do smotnega dela, potem pa članstvo tudi nima pravice, da čez organizacijo in njeno vodstvo zabavlja. Tovariši, nam manjka resnosti! Vsled svoje mlačnosti lezemo v močvirje, iz katerega nas bo rešilo le resno, vztrajno delo. Jadikovanje, da se nam slabo godi, ne bo izboljšalo našega položaja. Lahkomiselni smo, živimo od danes na jutri — nikdar pa ne pogledamo v našo bodočnost. Tovariši! Vzbudimo se iz spanja, ki nas uničuje in delajmo neumorno, dokler ne dosežemo ciljev, ki jih gojimo! V združenju je moč — agitirajmo, da bo vse uradništvo organizirano in prepojeno z zavednostjo, prisilimo uradnike, ki službujejo z nami in še niso v naših vrstah, da se organizirajo, izpolnujejo dolžnosti, ki jih nam nalaga organizacija — potem pa smo lahko prepričani, da bomo dosegli izboljšanje gmotnega in socialnega položaja in strli kapitalistični blok, ki nas danes zapostavlja celo za delavske stanove.

Nekaj misli. Če bi se uradnik zavedal malo bolj svojega stanovskega položaja in dolžnosti, bi se pobrigal zato, da bi se njegova zmožnost, ne glede na šole, upoštevala. To bi bilo tudi za našo kulturo zelo važno vprašanje. Danes postaja nevoščljivost in škodoželjnost napram boljše situiranim osebam vedno večja. Zakaj ne bi lahko vsakdo tekmoval v službi ne glede na teoretično šolsko izobrazbo? Na ta način bi se nameščali v službi res zmožni ljudje. Od sposobnosti in volje posameznikov je odvisna moč in uspeh organizacije. Treba je dati posameznikom priliko, da si razširijo obzorje z izobrazbo, splošno in strokovno. Solidarnost članov organizacije, ki je sama na sebi pogoj moči, lahko na polju izobrazbe neizmerno veliko stori. V organizaciji morajo biti zastopani vsi duševni poklici od najvišjih razredov do najnižjih. Nekateri so si v šoli pridobili teoretično podlago, drugi pa so si le s pridnostjo in izkušnjo nabrali veliko praktičnega znanja. Vsi razredi so vezani eden na drugega. Zaman je še tako duhovit načrt, če ga nima kdo izvrševati, ali če ga le slabo izvršuje. Vidimo, kaj je Amerika na tem polju dosegla. Nikjer drugje ni tako idealne solidarnosti med samouki in šolami. Samouki zavzemaajo v kulturni zgodovini Amerike zlasti častno mesto. — Iz »Uradnika« št. 2.

Iz užitninskih krogov — se je glasil uvod članka v št. 8. »Našega Glasu«. Vsebina tega članka je izzvala med prizadetimi užitninskimi uslužbenci skrajno razburjenje in ogorčenje. Nemogoče se nam zdi, da bi naše predstojništvo delalo take pristranske in nepravilne izjeme, da bi rezalo manj zaslužnim in dobro situiranim uslužbencem bel pšeničen kruh, medtem, ko drugi niti ovsenega nimamo. Prosimo toraj, da nam blagovoli naše predstojništvo ta brezprimeren, mučen položaj razbistriti. — Več užit. uslužbencev.

Izvršilni organi sodišč. Pišejo nam: Z ozirom na naredbo pravosodnega ministra z dne 31. januarja 1921, števil. 44.563/20, Uradni list števil. 16., z dne 16. februarja 1921, in na dopis tovariša v »Našem Glasu« z dne 3. marca 1921, števil. 9., dovolite tudi meni povedati svoje mnenje! V tej naredbi se določa, da pride v področje višjega deželnega sodišča v Ljubljani 8 izvršilnih uradnikov in približno 26 poduradnikov v pošte. Tovarišem, ki pridejo v pošte, to srčno privoščim. Toda

kaj naj rečemo tisti, ki imamo že 22 let aktivne službe ali morda še več in ki torej ne pridemo v poštev (glej omenjene navedbe § 6.)? Kdo je temu kriv, da nismo služili pri sodišču kot izvršilni organi? Ali nismo morda tudi mi služili domovini in za blagor ljudstva? Ako je slučajno pri takih sodiščih nastavljen kdo, a je določeno mesto za poduradnika, on zdaj ne pride v poštev za poduradnika. Paragraf 7. citirane navedbe pravi: izvršilni uradniki in poduradniki se morajo predvsem uporabljati kot izvršilni organi. Ne ostane mu drugega, kot pospravljati v uradu in nadzorovanje jetnikov. Torej smo mi, ki smo pri tkzv. srečnih sodiščih nastavljeni, še bolj po nedolžnem kaznjeni, kot tisti, ki so pri nesrečnih sodiščih (glej »Naš Glas« od 3. marca 1921) nastavljeni, saj njim bo dana priložnost, da bodo mogli tista zahtevana tri leta kot izvrševalni organi prebiti, nam pa ne. Po mojem mnenju naj bi se tako uredilo, da bi imenovali samo tiste, ki so naredili ali ki naredijo skušnjo za poduradnika. Potem bi nezadovoljnosti, ki jo je sprožila ta navedba, izginila iz tovarišev, ki so pri sodiščih, kjer so sistemizirana poduradniška mesta in tudi pri tistih, kjer niso sistemizirana. Potem bi se vsak tovariš bolj potrudil in bi se učil, da bi mogel napredovati.

K. F.

Društvo geometrov poroča: Ministrstvo financ v Beogradu je dne 11. novembra 1920 št. 2451 objavilo, kdo more postati državni geometer oziroma kako se naj dobi geodetski naraščaj v naši državi. Glasom te navedbe more postati državni geometer oni, ki je položil srednješolsko maturo, vršil dve do triletno prakso pri zemljarinskem katastru kot pripravnik, ter bi potem napravil brez obiskovanja geodetskega oddelka na tehnični visoki

šoli nekaj geometerski izpit pri oblastvih finančnega ministrstva. Število sposobnih geometrov je nezadostno in se tudi sedanje število krči od dne do dne. Ne samo naše društvo geometrov za Slovenijo, temveč vsa združenja kakor v Sarajevu v Splitu in centralno društvo v Zagrebu je ta ukrep skrajno presenetil, ker uniči vsa prizadevanja geometrov postaviti stan na višino neobhodno potrebne tehnične predizobrazbe. Društvo za Slovenijo je torej na svojem občnem zboru dne 7. decembra 1920 zavzelo odločno stališče proti tej naredbi ter jo odklanja. S citirano naredbo se hoče ustvariti nekaj provizorij, za katerega lahko že naprej trdimo, da ne donese onih rezultatov, ki se pričakujejo in ki bi se lahko dosegli v razmerju s potrošeno energijo, časom in materialnimi sredstvi. Uverjeni smo, da bi v slučaju zadostnega števila inštruktorjev ta izobrazba trajala — kakor poročajo hrvaški strokovnjaki, najmanj osem let. To število let je bilo potrebno pri izmeri katastra v Hrvatski in Slavoniji, da je postal poedinec samostojen, nikakor pa ne še dovršen geodetski uradnik. V času, ki bi bil potreben za vzgojo empiričnih geometrov, bi se dalo osigurati zadostno število visokošolsko naobraženih geometrov, ako bi država podpirala študij na obstoječih visokih šolah. Stroški bi bili manjši in rezultat večji. S to naredbo, ki ima namen hipno od pomoči pomanjkljaju geodetov, je kultiviranje geodetske znanosti vršeno za decenije nazaj. Začeti hočemo tam, kjer so drugi kulturni narodi prenehali pred več nego trideset leti. Stojimo na stališču, da more postati državni geometer le absolvent z visokošolskimi geodetskimi študijami.

† Dr. Anto Javand. V Zagrebu je umrl kr. pravni nadsvetnik pri ravnateljstvu drž. pravnih

poslov, vzorno delaven član »Saveza j. u.« in »Udruga j. u.«, odbornik »Kola« in Saveza pevskih društev, urednik »Pjevačkoga vjesnika« itd. Ostavil je ženo in hčerko, Slava njegovemu spominu!

## Redni občni zbor

»Samopomoči« gosp. zadruga javnih nameščencev in vpokojencev v Brežicah r. z. z o. z. se vrši v soboto 9. aprila 1921 ob 8. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma v Brežicah z nastopnim

dnevni redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev letnega računa in bilanca za leto 1920.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Prememba pravil.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure nato občni zbor z istim dnevnim redom, ki bo sklepčen ob vsaki udeležbi, ne glede na število navzočih članov.

Načelstvo.

**Drogerija „ADRIJA“**  
**Fotomanufaktura**  
 22—3 **Parfumerija**  
**B. Čvančara**  
 Ljubljana, Selenburgova ul. 5.

## Modni salon Stuchly - Maške LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3,

Dvorski trg 1.

Priporočamo veliko izbiro najnovejših **svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.**

Popravila točno in ceno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

**BARVA** ■ **KEMIČNO** ■ **ČISTI**

vsakovrstno blago, obleko

18—3

**PERE** domače perilo (pošilja po isto na dom)

**SVETLOLIKA**

ovratnike, zapestnice in srajce

**Tovarna JOS. REICH**

Poljanski nasip 4. — — — — — **LJUBLJANA**, Podružnica Selenburgova ulica 3.Podružnice: **MARIBOR — NOVO MESTO.**

## Vzajemna posojilnica

r. z. z o. j. v Ljubljani.

Izjava za javne uslužbenke transakcije dolgov v Avstriji. — V letu 1920 je bilo uradništvu v korist že izvedenih 80 transakcij.

Za izvedbo transakcije je sedaj najugodnejša prilika, ker je kurz avstr. kroge zelo nizek. Vsakdo lahko zniža svoj dolg na 2 tretjini in še več. Transakcijo izvede zadruga sama proti povrnitvi naraslih stroškov.

Zadruga dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit: proti poroštvu, zaznambi na službene prejemke in zastavi življ. polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom; obresti 6%.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%.

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt!

**VELIKA** Na debelo! Na drobno! **BOGATA**  
 :: : Solidne cene! ::

**ZALOGA** **IZBIRA**

manufakturnega ter inozemskega modnega blaga. **LASTNI MODNI ATELJE.** OBLEK lastnega izdelka po naj-novejšem kroju.

PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA

85—

**SCHWAB & BIZJAK**

LJUBLJANA, Dvorski trg, pod Narodno kavarano.